

Vyšehrad ROZHOVORY

Fotografie
Jindřich
Štreit

A black and white portrait of a middle-aged man with a shaved head and a light beard, wearing round-rimmed glasses and a dark turtleneck. He is looking directly at the camera with a slight smile. A thin chain with a circular pendant hangs around his neck. The background is a plain, light-colored wall with a dark vertical metal bar visible on the left side.

Ondřej Šťastný /
Otto Broch
BYL JSEM
VE VĚZENÍ...

Vyprávění ze života
vězeňského kaplana

Byl jsem ve vězení...

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.ivysehrad.cz
www.albatrosmedia.cz

Otto Broch, Ondřej Šťastný
Byl jsem ve vězení... – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2026

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

Ondřej Šťastný / Otto Broch

BYL JSEM VE VĚZENÍ...

Vyprávění ze života vězeňského kaplana

Ondřej Šťastný /
Otto Broch
BYL JSEM
VE VĚZENÍ...

Vyprávění ze života
vězeňského kaplana

Fotografie Jindřich Štreit

VYŠEHRAĐ

Tato kniha vychází s finančním přispěním
Unie státních zástupců

© Otto Broch, Ondřej Štastný, 2026
Photographies © Jindřich Štreit, 2026

ISBN tištěné verze 978-80-267-3355-3
ISBN e-knihy 978-80-267-3356-0 (1. zveřejnění, 2026) (ePDF)
ISBN e-knihy 978-80-267-3361-4 (1. zveřejnění, 2026) (epub)
ISBN e-knihy 978-80-267-3362-1 (1. zveřejnění, 2026) (mobi)

Don Quijote v Mrtvém domě

Příběh Otty Brocha, vězeňského kaplana Vazební věznice Olomouc, jednoho z průkopníků kaplanské služby v českém vězeňství a done dávna hlavního kaplana Vězeňské služby, a tedy i mého „šéfa“, se svou barvitostí v mnohém podobá příběhům některých jeho svěřenců. Otto je především mužem víry.

Jako mladého mne kdysi velmi oslovila kniha amerického kazatele Davida Wilkersona *Dýka a kříž*, která se do Československa ve velkém pašovala odněkud ze Západu. David náhodou narazil na článek o soudním procesu s partou mladých kluků, kteří jen tak z nudy v New Yorku zavraždili člověka. Jeho šok z tragického příběhu se přetavil v poslání se podobným chlapcům věnovat. Nechal se vést Bohem, a z venkovského kazatele se postupně jako novodobý Don Bosco, či ve Francii Guy Gilbert, stal apoštolem mezi gangy mladistvých Newyorčanů.

Při čtení Ottova příběhu jsem měl pocit, že čtu něco podobného, ale jaksi realističtějšího, normálnějšího, skutečnějšího a více odpovídajícího českým poměrům, něco, co se stalo a děje nyní a tady, a nikoli kdysi kdesi daleko v Americe.

Otto byl nejprve stavebním technikem v olomoucké věznici. Nastoupil do práce, kterou počátkem divokých devadesátek přijal z nouze a dočasně, neboť potřeboval uživit nově založenou rodinu a právě narozené dítě. Sice v systému postkomunistické věznice vyfasoval uniformu, ale ti, na které měl při stavebních pracích dohlížet, podobně jako chlapci Davidu Wilkersonovi, Ottovi pomalu začali měnit život.

Nechal je totiž vstoupit do svého srdce. Sám jako celkem čerstvý vězeňský kaplan si dnes nedovedu představit, že Otto po pracovní době po splnění povinností stavebního technika obcházel jednotlivá oddělení a jen přes malá okénka v ocelových dveřích, tzv. bufety, hovořil s vězni o jejich problémech, a to vše před očima skeptických dozorců, kterým musel jistě připadat jako don Quijote.

Jako v případě proměny Davida Wilkersona, Bůh i Ottu postupně ze stavebního technika přetvořil ve vězeňského kaplana. Je odevzdáný Bohu a snaží se jím nechat vést, a tento jeho způsob existence se stal i metodou jeho práce ve vězení. Co Bůh dokázal v jeho vlastním životě, může dokázat i v životech těch, ke kterým se cítí být poslán, a tuto jeho osobní zkušenost dokazuje řada příběhů, připojených k tomuto rozhovoru.

Po přečtení rukopisu knihy jsem mu zavolal, chtěl jsem mu jen vyjádřit svou vděčnost, ale hovor se protáhl na mnoho minut. Otto opakovaně vyjadřoval obavu, že hovoří příliš o sobě, on totiž chtěl svou knihou oslavit Boha. Já si myslím, že se mu to podařilo dokonale a že je jeho svědectví opravdu strhující, ale na jeho adresu musím spolu se svatým Irenejem dodat: „Gloria Dei vivens homo“ (Slávou Boha je živý člověk).

Je někdy lehké ve vězení skončit, ale pro běžného člověka zároveň obtížné se do vězení jen tak podívat, a proto si lidé o lidech ve vězení obvykle myslí svoje: „Však to těm kriminálníkům patří!“ Stejně jako si mnozí myslí svoje o práci vězeňského kaplana: „Copak si myslíte, že se díky vám ti lidi polepší?“ Jde skoro vždy o stereotypy. Je-li člověk ve vězení, jeho cesta sem začala zpravidla již dávno někde v rodině nebo dětském domově, a práce kaplana nespočívá v polepšování, ale především v lásce k nejchudším, neboť těmi jsou zpravidla mezi vězni téměř všichni. Rozhovor s Ottou Brochem tyto stereotypní pohledy boří a vede čtenáře k novému pohledu na svět, který F. M. Dostojevský nazval „mrtvým domem“ a o kterém Ježíš řekl: „Že jste sem za mnou přišli, jste požehnaní mého Otce.“

Ladislav Heryán

Střet našich dvou světů aneb Hovory s Ottou Brochem

Poprvé jsme se s Ottou setkali nad rozhovorem pro profesní časopis *Státní zastupitelství*, o který jsem ho požádal. Vlastně jsem nevěděl, jak se na nabídku interview ode mě, státního zástupce, bude tvářit. V očích vězeňských kaplanů je přece veřejný žalobce tím, kdo stojí na opačné straně, kdo navrhuje přísné tresty a hraje stěžejní roli v uvěznění těch, jimž pak oni poskytují duchovní oporu.

Za řadu let, kdy jsem si svou práci zpestřoval časopiseckými rozhovory s osobnostmi pohybujícími se okolo justice a trestního práva, jsem už slyšel leccos. Otto byl ale v něčem jiný – možná autentičtější, otevřenější, lidštější, se silným osobním svědectvím. Má „odžito“. Přiznám se, že slova takových lidí mě vždy bavila více než různé hluboké teoretické úvahy vyčtené z odborných knih a sestavené v klidu a pohodlí akademických pracoven. Brzy poté, co jsem rozhovor odeslal k publikaci, jsme se s tehdejším redakčním vedoucím a kolegou státním zástupcem Janem Latou shodli, že „z Otty Brocha by mohla vzniknout dobrá kniha“.

A tak jsme se v pozdním jaru 2023 s Ottou začali po práci scházet v jeho kanceláři hlavního kaplana Vězeňské služby v areálu věznice na pražské Pankráci k rozhovorům pro knihu. Nejprve na zkoušku, abychom viděli, jak půjde řeč. Ta byla, pravda, občas přerušována hovory s propuštěnými klienty, kterým kaplan nikdy neodmítne být „přítelem na telefonu“. Otto mi odpovídal velmi soustředěně a s pokorou, na knižní interview kývl pod podmínkou, že bude více o Božím působení než o něm. Výsledek držíte v rukou.

Rád na naše setkávání vzpomínám a nejen proto, že Otto je příjemný a skromný člověk, s nímž se dá stejně dobře rozprávět o Bohu jako třeba o našem společném oblíbenci, muzikantovi Michalu Pavlíčkovi. Pomohlo mi lépe chápat, co v praxi znamená rutinní položka našich obžalob jménem „návrh trestu“. Pro státního zástupce zařazeného na trestním úseku totiž práce zpravidla končí právní mocí odsuzujícího

rozsudku. Tehdy – jazykem horolezců – stane na špici a pořizuje vrcholové fotografie. Do vězení už ale nedohlédne. Na celostátním výjezdním setkání kaplanů Vězeňské služby v Krkonoších jsem poznal desítky nesmírně zajímavých osobností. Jestli jsem měl někde intenzivní dojem společenství nadšenců, neváhajících nasazovat spoustu energie pro práci, za kterou jim současný systém dokáže nabídnout jen drobný peníz, bylo to právě tady. A v neposlední řadě jsem zjistil, co jsou ony Boží zázraky za mřížemi, o kterých Otto rád vypráví.

Věřím, že on a další vězeňští kaplani si zase lépe uvědomili, že státní zástupce není tím, kdo usiluje o odsouzení a přísné potrestání obviněného vždy a za každou cenu. Že je někým, kdo se snaží podle nejlepšího vědomí a svědomí plnit pracovní povinnosti, které mu ukládá zákon, tedy být v zásadě oním přísloušným loveckým psem trestního řízení.

Pokud jde o příběhy vězňů, nakonec jsme se zastavili na počtu čtrnáct. Může symbolizovat třeba zastavení křížové cesty, protože i odsouzení s sebou nesou svůj krucifix. Přál bych si, aby výsledek našeho neobvyklého profesního setkání dal alespoň trochu nahlédnout za mříže všem, které toto prostředí zajímá.

Ondřej Šťastný

Slovo na úvod

Vězení mě zcela pohltilo. Ne náraz, postupně. Moje setkání s vězením a první vzpomínky na ně jsou zahaleny do tmavé šedi, provázeny nepřírozeným hlukem a zápachem, hlasy lidí, kteří okolo sebe šíří napětí. Je to zcela všudypřítomné. Nemohl jsem si na to zvyknout. Neustálá vnitřní tíseň a pocit úzkosti mě provázely po mnoho dalších let. Nejvíce jsem si uvědomoval tíhu tohoto prostředí, když jsem vycházel z věznice, mohl se nadechnout čerstvého vzduchu a vidět nad sebou nebe. V tu chvíli mnou procházela vlna svobody a uvolnění. První měsíce jsem vlastně nechápal, co v takovém prostředí vůbec dělám. Byl květen roku 1991 a já jsem nastoupil na místo stavebního technika do Vazební věznice Olomouc, tehdy ještě útvaru Sboru nápravné výchovy. Místo montérek jsem nafasoval zelenou kopřivovou uniformu s červenými výložkami, symbol represe a totalitní moci, kterou jsem tolik nesnášel. Mým úkolem bylo střežit vězně, kteří pracovali na údržbě. Tak jsem hodiny stál nad člověkem v sintrech a díval se, jak pracuje, na člověka, který nedával najevo své emoce a působil jako stroj. A tehdy se ve mně začalo něco měnit.

V době svého nástupu do věznice jsem byl dálkovým studentem teologické fakulty, čekali jsme doma narození třetí dcery, prožívali jsme vzrušeně čas nově nabyté svobody a měli v sobě mnohá očekávání. Mnozí naši přátelé, se kterými jsme se dříve tajně scházeli po bytech k modlitbám, konali spolu kající poutě a angažovali se v občanské společnosti v době totality, se vrhli do politiky nebo do podnikání. A já si hledal práci, abych mohl uživit svoji rodinu.

Vězení jsem od začátku bral jen jako přechodné zaměstnání na nejnutnější dobu. Ale Bůh měl jiné plány, které jsem odhaloval a začal chápat až po dlouhé době, při pohledu zpět. Porozumět Boží pedagogice a způsobu, jakým si nás vede a používá, není snadné. Máme tendenci se bránit, hledat vlastní varianty nebo se prostě zaleknout a zůstat stát na

místě. Ale bez osobní zkušenosti kráčení za Ježíšem po hladině života není možné prožít skutečné obrácení. Bůh nás nezve do komfortních situací, ale na hlubinu.

Služba vězněným mě mnoho naučila. Především nesoudit. Je tak lehké odsoudit druhého člověka, a jak spravedlivě se člověk přitom může cítit... Zvlášť když ten druhý má na sobě vězeňské šaty, onu odosobňující uniformu ukazující na jeho vinu. Když se s nimi setkávám, často vnímám, jak se na mě dívá obličej ztvrdlý životem, oči, které nenechávají člověka nahlédnout hlouběji. Ale v duši určitě pláče. Jako malé dítě. Kolikrát jsem už viděl padat a tříštit se onu neprostupnost před obyčejným lidským pochopením, dotykem, který nesoudí!

Je opravdu zajímavé, když si člověk uvědomí, jak málo stačí k tomu, aby druhému ublížil, nebo mu pomohl. Možná si to ani neuvědomujeme, ale zázraky předchází obyčejná lidskost. Kdybychom byli schopni vidět duši, a ne jen tělo, kdybychom dokázali číst v lidských srdcích a nenechávali se ovlivnit vnějšími věcmi, uviděli bychom něco velice důležitého – Člověka.

Kdysi mi jedna mladá žena, po letech strávených na ulici, kdy žila na drogách a v nepřátelském sevření od druhých, plakala při rozhovoru radostí, že teprve až vězení jí umožnilo usmířit se se svojí matkou a přijmout tak sama sebe. Z vězení jí poslala dopis, ve kterém mimo jiné bylo napsáno:

„Až mě někdy budeš chtít soudit,
obuj si moje boty a šlapej mojí cestou.
Zakopni na každém kameni, jako jsem zakopla já,
potkej stejné lidi, jako jsem potkala já,
prožij po vteřině celý můj život, jak jsem ho prožila já,
vyplač tolik slz, kolik jsem vyplakala já...
Až po tom, co tohle zvládneš a vstaneš,
tak potom teprve mě můžeš soudit a říkat, jak jsem měla žít,
co jsem dělala špatně a jaká doopravdy jsem.“

Lidský život ani jeho osud není jednotvárný, předurčený. Život sám má v sobě tolik dynamiky, schopnosti se zcela proměnit, že by byla obrovská chyba uvažovat o něm a o druhých lidech jen ve schématech. Osudy druhých lidí nám mohou sloužit i jako veliké zrcadlo života, ve kterém můžeme zahlédnout i část sebe sama. To malé dítě v nás, které

nikdy nedospěje, jestliže nebude milováno a přijato. Cesta do nitra srdce, vlastního i bližního, je náročná a plná výzev i těžkostí, ale stojí určitě za všchnu námahu. Odměnou za ni může být sdílená radost z toho, když se byť třeba jen jeden marnotratný syn nebo ztracená dcera navrácí do Otcovského domu. Zatím však musí stačit jen to, co nabídneme druhému člověku, i Bohu, my sami.

Otto Broch

Cesta životem

Ve vašem rodném roce 1962 začal Druhý vatikánský koncil, byť tehdejší socialistické Československo jej přirozeně příliš neprožívalo. Jaké bylo vaše dětství?

Nevyrůstal jsem v klasické katolické rodině, i když základy víry jsem měl možnost dostávat od začátku života. Naše rodina byla trochu zvláštní v tom, že moje maminka byla katolička, i když spíše taková formální, a tatínek pocházel z německé židovské rodiny. Byl praktikující žid, celá jeho rodina mluvila pouze německy. Moje německá babička byla docela umělecky založená. Měla obchod s klobouky, hrála v divadle, a když mě hlídávala, setkávala se s kamarádkami v olomouckém Národním domě, což byl podnik vyšší kvality. Dávaly si vždy kávu se zákuskem, kouřily dlouhé americké cigarety, mluvily německy, to byl svět, který na mě docela silně působil. Doma jsme se společně nemodlili, ale s maminkou jsem chodil každou neděli do kostela. Žil jsem tedy v takovém multináboženském a multikulturním prostředí. To moje dětství podstatně ovlivnilo.

Co rodiče dělali?

Maminka Ludmila byla zdravotní sestra. Tatínek Jiří byl výborný muzikant, vyučoval hru na klavír a akordeon. Víím, že když jsem slyšel nějakou písničku v rádiu, která se mi líbila, okamžitě mi ji zahrál. Živil se jako učitel hudby v lidušce, dokud mu to zdraví dovolilo, hrával na různých víkendových tanečních akcích.

Jak vaši rodinu zasáhla druhá světová válka?

Většina přímých příbuzných z tatínkovy strany buď zemřela v koncentračních táborech, nebo před válkou či po ní emigrovala a jejich potomci žijí v zahraničí, ve Švýcarsku, Německu, Anglii a na Novém Zélandě.

V Olomouci zůstala jen rodina mojí německé babičky, která ale sama nebyla Židovka. V naší rodině za války zemřelo ke dvěma desítkám lidí.

Válku otec přežil jak?

Můj tatínek zemřel, když mi bylo třináct let, takže jsem s ním vlastně nikdy nevedl rozhovory o věcech a událostech, které by mě opravdu zajímaly. Rodiče mého tatínka přežili válku doma v Olomouci, ale všichni tři jejich synové se postupně dostali do koncentračních táborů. Jejich nejstarší syn, můj strýc Berthold, na samém konci války zemřel při pochodu smrti z Dachau. V roce 1944 byl můj tatínek se svým bratrem dvojčetem Petrem internován v Terezíně. Bylo jim tehdy čtrnáct let a oba byli velmi nadaní hudebníci. Můj tatínek byl velice citlivý a zkušenost hrůzy války ho tak poznamenala, že se jeho zdravotní stav postupem let zhoršoval. Když mu bylo čtyřicet čtyři, zemřel při třetím infarktu. Myslím si, že mu to srdíčko nevydrželo také pro ty věci, které za války zažil a které možná nedokázal úplně zpracovat.

Rodiče se potkali po válce?

Potkali se v polovině 50. let. Tatínek se svým bratrem Petrem vystudovali v Praze konzervatoř a on se potom vrátil do Olomouce, kde se stal učitelem hudby. Když se s maminkou vzali, bylo to pro ni těžké, protože bydleli u babičky, která mluvila jen německy. Židovská komunita byla velice specifické prostředí. V Olomouci bylo několik desítek německých židovských rodin, které se stýkaly. Tatínek chodil do synagogy, kam mě někdy vodil s sebou. Nebyla to tedy pravá synagoga, tu v roce 1938 fašisté spálili, a tak se Židé scházeli v modlitebně, která byla v jednom z bytů. V naší rodině byla mezi mojí katolickou maminkou a židovským otcem dohoda, že první dítě bude pokřtěno, a když druhý bude chlapec, stane se Židem. Druhým dítětem jsem byl já, mám starší sestru Silvii – měl jsem tedy být obřezán a stát se člověkem židovského vyznání. Když jsem se ale narodil, vypukla v polovině 60. let krize na Středním východě, konflikt mezi Izraelem a okolními státy. Po zkušenostech z války tatínek nejprve čekal, jak se ten konflikt vyvine, a kolem sedmdesátého roku řekl, že nechce, aby jeho syn prožíval pronásledování a ostrakizování jako on. Proto souhlasil s mým křtem. Pokřtěn jsem byl v deseti letech 27. května 1972. Takže v sobotu jsem se někdy chodil modlit do synagogy a v neděli do katolického kostela.

Jaké bylo vaše setkání se židovstvím?

Když jsme chodili s otcem na modlitby, prostředí na mě působilo velice tajemně. Obřadům jsem moc nerozuměl, možná proto, že přítomní muži spolu mluvili cizím jazykem, jidiš. Přesto jsem vnímal tu posvátnou úctu k Tóře, když se z ní četlo. Tatínek se každý večer zavíral do pokoje, s jarmulkou se modlil jidiš a četl svatá Písma. Silně na mě zapůsobil příklad jeho věrnosti modlitbě a současně i skrývání, protože při modlitbě byl vždy sám.

Jak na vás působilo prolínání katolického a židovského světa?

Jako dítě jsem to nevnímal nijak invazivně, prostě jsem to přijímal. Dá se říct, že na změny kulturního prostředí jsem byl z domova zvyklý – rodina z matčiny strany pocházela z Hané, zatímco z otcovy strany to byl úplně jiný svět německých Židů. Moje německá rodina pocházela z vyšší střední společenské vrstvy, například ještě před válkou jezdili každý rok k moři na ostrov Rab a vlastnili několik domů v Olomouci.

Bylo vám v této době něco pocitově bližší?

Vím, že židovské prostředí bylo více komunitní, vztahy v něm byly těsnější. Jejich zkušenost utrpení z války a určitá vyčleněnost ze společnosti byly znát. Doma jsme zachovávali některé židovské tradice, ale zároveň jsme slavili i křesťanské svátky. Katolický kostel byl oproti židovské bytové modlitebně pochopitelně daleko větší, bylo tam mnohem více lidí a pro mě rozptýlujících věcí. Z tohoto období si nejsilněji pamatuji přípravu na křest v mých devíti deseti letech. Vzpomínám na prostředí kostela sv. Michala, kam jsem na ni docházel. Je to nádherný barokní kostel na takovém kopci v Olomouci. V sakristii stála velká vyřezávaná křesla s nachově červeným potahem, bylo tam pološero, ale nejvíce si pamatuji vůni toho místa, jako když se otevře stará skříň a něco dávného z ní zavane. To vytvářelo zvláštní atmosféru a prožitek, který jsem tam měl. Dodnes mám za to, že chrám není oddělen od vnějšího světa jen prostorově, ale i určitou vůní své atmosféry.

Nezvažoval otec po válce emigraci do Izraele?

Nevím o tom. Myslím si, že ne, protože má bezprostřední rodina válku přežila v Olomouci a byla silně vázána na toto místo. Ale samozřejmě, že židovskou komunitu válka krutě zasáhla. Zahynulo v ní téměř tři a půl tisíce Židů a po válce se jich vrátilo do Olomouce jen okolo dvou set.

Babička mi vyprávěla, že 17. března 1939 zavřeli bratra jejího manžela, významného olomouckého právníka, který o dva dny později spáchal ve vězení sebevraždu. Až v docela nedávné době se ke mně dostala informace od současného předsedy Židovské obce v Olomouci, který zjistil, že ten den tam údajně spáchalo sebevraždu podezřelé množství lidí. Takže je spíše předpoklad, že byli umučeni. Stalo se to v té samé olomoucké věznici, kde jsem pak více než třicet let sloužil jako dobrovolný duchovní a kaplan.

Jak se rodiče stavěli ke komunistickému režimu?

Tím, že si můj tatínek prožil hrůzy druhé světové války a jistou ostrakizaci pro svůj židovský původ i v poválečné době, stavěl se k politice s velkým despektem. Nepamatuji si, že by doma rodiče nějak komentovali politiku nebo se dokonce angažovali. Oba samozřejmě strašně těžce nesli osmašedesátý rok; byl jsem malý, ale tu tíživou atmosféru a nejistotu jsem vnímal velice silně, i když mi bylo šest let. Zpětně vidím určitou míru statečnosti a odpovědnosti v tom, že mě rodiče posílali od první třídy do náboženství a nepodlehli politickému tlaku.

Jaké byly vaše školní roky počátkem normalizace?

Už na prvním stupni základní školy jsem chodil do katolického náboženství. Bylo krátce po Pražském jaru, tehdy to ještě šlo. Víru jsem bral úplně přirozeně, neměl jsem nějaký vnitřní konflikt. Někdy v dětství se mi dostala do rukou obrázková knížka o životě Ježíše a jeho umučení, byly tam i skutky apoštolů. To mě velice zaujalo, ten příběh se mě dotýkal a pamatuji se, že jsem se mu dokázal nějak vnitřně přiblížit. Víím, že si toho tehdy doma všiml.

Vaše okolí na vás tehdy hledělo jak?

Asi jsem měl štěstí. Měl jsem velice hodné učitele na prvním stupni, nevzpomínám si, že bych jako věřící prožíval nějakou ostrakizaci, ve třídě nás několik chodilo do náboženství. Možná i proto, že naše škola byla kdysi církevní, byla součástí klášterního komplexu. Dodnes si vzpomínám, jak jsme na půdě školy při úklidu našli různé kříže a obrazy s náboženskou tematikou. Křesťanství i židovství bylo přirozenou součástí života naší rodiny. Ale jako malé dítě jsem chodil i do jiskřiček a chvíli byl v pionýru. Když jsem byl ve věku, abych po prázdninách nastoupil do první třídy, byli jsme v srpnu 1968 za našimi příbuznými

v západním Německu. Moji rodiče tehdy velice vážně uvažovali o emigraci, měli jsme v zahraničí zázemí. Ale protože tatínek byl po těžkém infarktu, tak od toho nakonec upustili a někdy koncem srpna jsme se vraceli domů, abychom se sestrou stihli začátek školního roku. Pamatuji si, jak se na nás dívali na hranicích, protože všichni jeli ven na Západ a my se vraceli. Nedlouho potom tatínek dostal druhý infarkt.

Křest v deseti letech byl více rozhodnutím vaším, nebo rodičů?

Nevzpomínám si, že bych náboženské prostředí někdy vnímal jako něco vynucovaného. Do náboženství jsem chodil rád, zajímalo mě a bavilo, bral jsem je jako součást svého života. Když jsem se připravoval na křest, byl jsem v naší skupině dětí jediný nepokřtěný, protože děti se většinou křtily hned po narození. Všichni ostatní se připravovali na první svaté přijímání. Už tehdy jsem měl trochu pocit takové izolovanosti, neměl jsem k sobě úplně vrstevníky a křest jsem přijímal jen já. Křtil mě velice vzácný a laskavý kněz P. Bedřich Hoffman, který byl vězněm za nacismu i komunismu. Byl to moudrý muž pevného charakteru, kterého jsme měli moc rádi. Vzpomínám si, že když jsme nacvičovali svoji první zpověď a první svaté přijímání, vyšli jsme ze sakristie a stoupli si před hlavní oltář, kde jsme dostávali neproměněnou hostii. Pamatuji si svou touhu, aby to už bylo tělo Kristovo. Samozřejmě, že to tehdy ještě nemělo nějaký teologický obsah a rámec, ale tajemství a spirituální rovina něčeho výjimečného ve mně zůstala a dokážu si ji živě vybavit. Prostředí kostela pro mě bylo vždy vstupem do jiného světa, jako by se vnější svět zastavil, zmizel. To prostředí ke mně vždycky vnitřně promlouvalo a dotýkalo se mě. Byly to silné zážitky, ani si nevzpomínám, že bych bral nějak negativně, že jsem si nemohl venku hrát s ostatními dětmi.

Kam jste šel na střední školu?

Šel bych přirozeně na gymnázium, jsem spíše humanitně založený člověk. Ale můj celoživotní nejlepší kamarád se tehdy přihlásil na stavební průmyslovku, dokonce mimo Olomouc, do Lipníku nad Bečvou. Tak jsem se přihlásil taky, abychom zůstali spolu. Jenže před zkouškami to on vzdal a šel někam jinam. Pro mě už ale bylo pozdě dávat si přihlášku na jinou školu, tak jsem jel na přijímací zkoušky do Lipníku a uspěl jsem. Nastoupil jsem na střední průmyslovou školu stavební, obor pozemní stavitelství. Byl jsem úplně vytržený ze svého prostředí, kde jsem žil a cítil se dobře. Považuji to za svou životní anomálii. Všichni

moji noví spolužáci ve stavařině vyrůstali, zpravidla ji dělali už jejich rodiče. Pro mě to bylo prostředí, ve kterém jsem se absolutně nebyl schopen integrovat, celé čtyři roky pro mě byly velké trápení.

Proč jste neprestoupil na jinou školu?

Asi jsem neměl dostatek odvahy, nemám úplně povahu na experimentování, abych znovu nastupoval do nějakého nového kolektivu. Maminka se na to koukala pragmaticky, věděla, že se na technickou školu dostanu spíše než na gymnázium. Já jsem se totiž ve škole moc neučil, vždycky jsem kamarádlil s třídními „sígry“, přestože sám jsem takový úplně nebyl. Ne že bychom dělali vysloveně zlé věci, ale vždycky jsem se z nějakého důvodu chytal lidí, kteří na tom byli hůře než já. Jeden čas jsem měl nejlepšího kamaráda spolužáka romského původu, jindy zase chlapce, který k nám propadl z vyššího ročníku a byl opravdu problematický. Asi za tím byla touha po dobrodružství. Je také fakt, že jsem chodil na základní školu v centru města, kde se po vyučování lítalo po parcích, uličkách a zákoutích, tvořily se různé partičky.

Jaký největší průšvih jste tehdy udělali?

Kouřili jsme někde za hradbami města, chodili občas za školu a lítali po ulicích a uličkách. A taky se mi stalo, že jsem něco drobného ukradl v obchodě, ale nechytli mě. Naštěstí to byla jen epizodní věc, abych se vyrovnal svým tehdejším kamarádům. Nebyl za tím nedostatek peněz, ale právě vliv lidí v mém okolí, kteří to jeden čas dělali. I na střední škole jsem si našel v Olomouci partu. Snad už v patnácti letech jsme začali chodit na pivo do hospody, poslouchali stejnou muziku, vyraželi na koncerty. Současně jsem byl ve škole trochu mimo kolektiv tím, že jsem si vždycky pod lavicí četl nějakou knihu, měl jsem většinou rozečtené dvě tři, bavily mě básně. Tehdy mě nejvíc zajímali beatníci, Hrabal, Solženicyn, Kundera, Škvorecký, knihy, které se v té době četly. Ale také klasická literatura. Vždycky když mě zaujal určitý spisovatel, přečetl jsem si všechny jeho knížky, které u nás vyšly. Ať už to byl Steinbeck, Hemingway, Remarque, Sienkiewicz a další.

Nebylo takové sociální chování předznamenáním vaší pozdější profese? V kontaktu s problémovými lidmi jste pak strávil desítky let v práci.